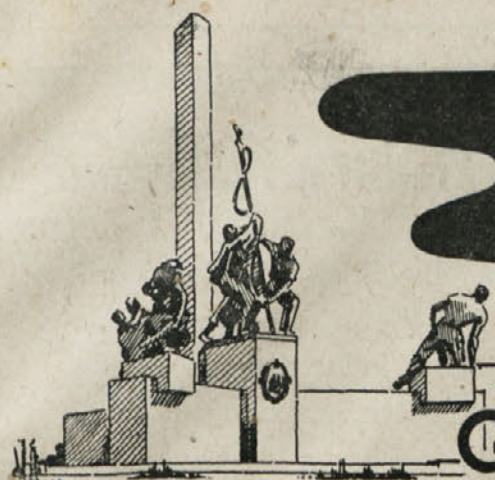

NOVICE

GLASILO SZDL OKRAJA KOČEVJE

Studijska knjižnica
Mirana Jarc
Novo mesto
Ureja uredniški odbor
Odgovorni urednik Jože Košir
List izhaja vsako drugo soboto
Cena 10 din

V KOČEVJU, DNE 27. OKTOBRA 1956

Gospodarski svet pri okrajnem ljudskem odboru je razpravljal o stanovanjskem vprašanju

Stanovanjske sklade moramo pametno uporabiti

Stanovanjsko vprašanje je bilo do nedavnega precej v ozadju. Z uredbo o upravljanju stanovanjskih hiš je bilo leta 1954 tudi na tem področju uvedeno družbeno upravljanje. Brez dvoma je bil ta korak zelo pozitiven. Predvsem je bilo pereče vprašanje vzdrževanja in pravilno razdeljevanje obstoječih hiš, dozidava in zidava novih ter zagotavljanje denarnih sredstev za stanovanjske potrebe.

Lanskoletni zakon o 10 odst. stanovanjskem prispevku pa je to stvar še bolj poživil.

V občini Kočevje primanjkuje 400 družinskih in 150 samskih stanovanj

Na področju občine Kočevje so tri stanovanjske skupnosti, v katere je vključenih 496 hiš s 1463 stanovanji. Pod stanovanjsko skupnostjo v Kočevju se nahaja 63 hiš splošnega ljudskega premoženja s 399 stanovanji. Nad 50 odst. omenjenih stanovanj pa je potrebnih večjih popravil. V teh stanovanjih se nahaja 60 kopalnic in 14 pralnic. Sredstva za vzdrževanje so minimalna in le delno zadostajo vsem potrebam. Najemnina je razdeljena po skladih.

Na dan 31. avgusta 1956 je bilo stanje skladov v Kočevju naslednje:

Amortizacijski sklad 1.007.991 din, v 1. 1956 koriščen 2.269.486 din. Sklad za vzdrževanje — sedanje stanje je 1.088.498 din, v letu 1956 koriščen 908.771 din. Sklad za hišno upravo je 561.140 din, koriščen 375.225 din. Sklad za novogradnjo, 5.956.723 din, je še v celoti neizkoriščen. Ta sklad je v celoti predviden za gradnjo četvorčeka, ki ga namerava graditi uprava stanovanjske skupnosti skupaj s splošno gradbenim podjetjem »Zidar« Kočevje.

Pri upravi stanovanjske skupnosti v Kočevju je vloženih 224 prošenj za dodelitev stanovanja. Od februarja do 13. septembra 1956 je bilo rešenih 64 prošenj. Upravi primanjkuje še 182 družinskih ter 42 samskih stanovanj. Vendar problema še ne bo mogoče v doglednem času rešiti, dasi se bo v letošnjem letu dodelilo še 26 do 30 družinskih stanovanj. Posebno pereče je vprašanje na Rudniku. Pod upravo je 58 hiš splošnega ljudskega premoženja s 354 stanovanji. Več kot 50 ljudi ima samo eno sobo. Število skrajno slabih stanovanj, ki bi jih bilo treba odstraniti, je 57. Na Rudniku primanjkuje najmanj 149 eno- in dvo-sobnih stanovanj. Nerešenih prošenj pa je 92. Letna najemnina znaša 1.900.000 din, ki pa ne zadostuje niti za najnujnejša popravila. V letošnjem letu bo uprava začela z gradnjo četvorčeka. Po poročilu rudniške uprave so stanovanjske razmere tako kritične, da zahtevajo učinkovitejših ukrepov. Takšno stanje je nastalo predvsem zato, ker se je od leta 1945 do sedaj zelo malo gradilo: samo nekaj barak, stanovanjski blok in nekaj hiš, ki so jih rudarji sami zgradili.

Mnoga stanovanja so izrabljena, za človeško bivališče neprimerna in zdravju škodljiva. Tako stanje je ugotovila tudi sanitarna inspekcija. Stanovanjska uprava, odbor stanovanjskih fondov in drugi merodajni činitelji bodo morali resno pristopiti rudarjem na pomoč pri gradnji in popravilu stanovanjskih prostorov.

Tudi stanovanjska uprava pri Kmetijskem gozdarskem posestvu v Kočevju se bavi z velikimi težavami. Pod upravo je 375 hiš s 710 stanovanji. Najemnina po planu

znaša 2.245.000 din, od tega pa je do 24. septembra 1956 realizirano 1.702.719 din. Za redno vzdrževanje pa je bilo do sedaj porabljenih 4.114.285 din. Razliko v znesku 2.459.133 din je krilo podjetje KGP Kočevje.

Trenutno manjka 60 družinskih in 100 samskih stanovanj. Število neregistriranih prošenj pa je 52.

Po planu za leto 1956 v občini Kočevje predvidevajo 61.000.000 din kreditnega sklada. Do konca septembra t. l. je realizirano 40 milijonov din. Od tega zneska je dobil Rudnik posojilo v znesku 5 milijonov din, zasebniki pa 1,5 milijona din. Za dograditev samskega bloka je porabljeno 43.000.000 dinarjev.

Svet za komunalo pri občinskem LO Kočevje je predvidel, naj bi se ostala vsota ca. 10.000.000 din razdelila takole:

Elektro Kočevje 2.500.000 din, stanovanjski upravi Rudnik 1,5 milijona din, preostalo vsoto 6 milijonov din pa naj bi se porabilo za dograditev stavbe pri kinodvorani v Kočevju.

V Ribnici bodo gradili četvorček

V Ribnici je pod upravo stanovanjske skupnosti 50 hiš, z odločbo občinskega LO pa je vključenih še 8 hiš zasebnikov. Letna najemnina znaša 2.263.288 din, realizacija do konca junija znaša 1.153.194 din. Najemnina je razdeljena po skladih. Vsi skladi se redno črpajo, le sklad za novogradnjo, ki znaša 1.289.667 din, ni koriščen. Tudi v Ribnici je veliko pomanjkanje stanovanj, posebno še zaradi vojaštva. Prošenj, ki čakajo na stanovanjski upravi rešitve, je 80.

Plan kreditnega sklada znaša 11.000.000 din. Do 12. septembra 1956 je realizirano 8.571.000 din. Upravni odbor je omenjena sred-

stva porazdelil takole: novogradnja hiš zasebnikom 1.991.000 din, za dograditev hiš zasebnikom 2.020.000 din ter MLIP Ribnica za dograditev hiše 2.000.000 din. Občinski LO namerava iz ostalih sredstev zgraditi četvorček.

Prihodnje leto gradnje v Laščah

V Laščah ni uprave stanovanjske skupnosti. Delo stanovanjske uprave vodi tajništvo. Najemnina se pobira le od privatnih lokalov in državnih stavb. Letni plan znaša 450.000 din, do konca avgusta je realizirano 251.000 din. Trenutno manjka v Laščah še 20 stanovanj.

Kreditni sklad znaša v Laščah za leto 3.400.000 din, do konca avgusta je realizirano 2.098.940 din. Sklad je še neizkoriščen. Občinski ljudski odbor bo denar uporabil drugo leto za zgraditev stanovanjske hiše v Laščah.

Loški potok nima posebnih težav

Tudi v Loškem potoku zadeve stanovanjske uprave upravlja tajništvo občinskega LO. Pod upravo je 22 hiš, last splošnega ljudskega premoženja. Letna najemnina znaša 210.324 din, do sedaj je realizirano 150.661 din ter od tega porabljeno 32.066 din. Letni plan kreditnega sklada znaša 3.420.000 din, do konca septembra je realiziranih 1.775.000 din. Privatniki pa so vložili za 1.400.000 din prošelj za kredit.

V Sodražici nedograjene stavbe

Tudi v Sodražici je slično stanje kot v Loškem potoku. Pod upravo stanovanjske skupnosti so tri stanovanjske in poslovne hiše. Najemnina do sedaj znaša 201.493 din. Ta sredstva letos niso bila iz-

črpana. Na občinskem LO so 3 prošnje za dodelitev stanovanja. Karakteristično je za Sodražico, da je par lastnikov dogradilo hiše le toliko, da jim ni treba sprejeti nobene stranke, in zato dograditev zavlačujejo. Plan kreditnega sklada v Sodražici znaša 1.970.000 din in je do konca avgusta realiziran 1.461.784 din. Upravni odbor je od tega razdelil 230.000 din, ostalo je neizkoriščeno.

Adaptacija stavbe LM v Predgradu

V Predgradu je vključeno v stanovanjsko skupnost 20 stanovanjskih hiš last splošnega ljudskega premoženja. Letna najemnina znaša 146.184 din in je do 10. oktobra 1956 realizirano 57.597 din. Najemnina so neizkoriščene. Trenutno primanjkuje 8 družinskih stanovanj. Plan kreditnega sklada znaša za leto 405.000 din. Dolej je realizirano 490.105 din. Tudi skladov do sedaj niso izkoristili. Vendar bo samo adaptacija stavbe LM znašala 1.500.000 din. To nameravajo v kratkem urediti.

Gradnja prosvetnega doma v Dobropolju

Iz poročil občinskega ljudskega odbora Dobropolje pa je razvidno, da nimajo nobene hiše, ki bi bila last SLP, niti zasebnega lokala, od katerega bi se pobirala najemnina. Predvidena sredstva kreditnega sklada letos znašajo 1.430.000 din, vendar se sredstva do danes niso koristila. Občinski LO namerava s sredstvi sklada pričeti z gradnjo prosvetnega doma.

Iz povedanega je razvidno, da bo treba posebno v Kočevju v prihodnjem letu mnogo več storiti za rešitev zelo kritičnega stanja stanovanjskih vprašanj.

Omenjeno stanje je ugotovil okrajni svet za gospodarstvo na svoji redni seji dne 19. oktobra 1956 ter sklenil angažirati vse činitele, da bi se zadevo čimprej ugodno rešilo. To pa bo brez pomoči oziroma podpore republiških organov praktično skoraj neizvedljivo.

Konferenca članov ZK na Rudniku

Uspeh zavisi od slehernega rudarja

V nedeljo 14. oktobra je bila v Mladinskem domu v Šalki vasi konferenca komunistov zaposlenih na rudniku. Poleg večine članov ZK so se konference udeležili tudi predsednik OLO Janez Pirnat, org. sekretar OK ZK tov. Jeriha, sekretar občinskega komiteja, podpredsednik OLO, direktor KGP in drugi.

Politično poročilo je imel sekretar rudniškega komiteja tov. Grm, o gospodarskem stanju rudnika pa je poročal direktor Slavko Berger.

V svojem poročilu je sekretar uvidoma omenil, da je organizacija

Zveze komunistov od aprilske konference dosegla vidne uspehe, vendar ni bilo storjeno dovolj za širjenje delavske zavesti in za širjenje njihovega obzora. Od 791 delavcev in uslužbencev, kolikor jih je zaposlenih v rudniku, je 73 članov ZK, ki so vključeni v 6 osnovnih organizacij.

Večina članov aktivno dela v delavskem in družbenem upravljanju, to je v svetih in odborih podjetja, društev, občine in OLO. Nekateri člani ne kažejo dovolj zanimanja za delo v družbenem upravljanju in so s splošno problematiko našega gospodarstva še posebej o rudniku, premalo seznanjeni. Posebno nekateri starejši člani ne kažejo potrebnega zanimanja za politična in gospodarska dogajanja. Nujno potrebna je politična in gospodarska vzgoja komunistov in vseh članov kolektiva, da bi po tem lažje razumeli gospodarske ukrepe ter vse probleme lažje reševali.

Napredek galanterije v Sodražici

Lesno predelovalni obrat »Galanterija« obstaja že nekoliko dve leti, vendar je v tem času lepo napredoval. Začetek obratovanja je bil težak. Preuredili so bivšo Grdinovo žago in dozidali nekaj prostorov. Sedaj šteje delovni kolektiv nekaj nad 40 ljudi, ki so večinoma vsi kvalificirani. Ta kolektiv je kljub zastarelim strojem ustvaril do septembra v tem letu okrog 6.000.000 din dobička, kar

je za ta obrat vsekakor lep uspeh. Za zgled je lahko tudi uprava obrata, ki šteje vsega skupaj dva človeka, eden od njiju je direktor, in vendar gre delo brez vsakih motenj naprej. Naj še omenimo, da raste poleg sedanjega obrata nov sodoben galanterijski obrat. Nova prostorna zgradba je v surovem stanju in v glavnem dograjena. »Galanterija« bo na novo sprejela še 40 do 50 ljudi.

-žem

skl in Poljski. Na Madžarskem so v začetku oktobra pokopali z velikimi slovesnostmi partijskega voditelja Laszla Rajka, ki so ga pred leti obsodili po nedolžnem. Ob tej priliki so mnogi partijski delavci na Madžarskem izrazili svojo odločnost, da bodo preprečili povratek na stare stalinske čase. To je jasno povedala tudi delegacija Madžarske, ki se je mudila pri nas na obisku. Tudi iz izjav ob tem obisku se jasno vidi, da Madžarska iskreno želi izboljšati odnose z našo državo in Zvezo komunistov ter popraviti tudi nekatere gospodarske krivice, ki so nam jih storili takoj po resoluciji.

VIII. plenem Zdržene delavske stranke Poljske bo gotovo zapisan v zgodovini Poljske in poljskega delavskega razreda. V začetku sedanjega plenuma so najprej sprejeli v CK Vladislava Gomulke, ki je bil pred leti izključen kot protidelavski in protipoljski element. Na plenumu je imel triurni govor, v katerem je natanko analiziral delo svoje stranke in hrabro ter odkrito pokazal zgodovinske napake, ki jih je ta stranka napravila, ker je kopirala Stalina. V času sedanjega plenuma je prišla na eno-večerni obisk tudi delegacija CK Komunistične partije Sovjetske zveze. V odnosih med Poljsko in Sovjetsko zvezo so nastala nekatere nesoglasja.

Po vsej Poljski so številna zborovanja, na katerih zahtevajo nadaljnjo demokratizacijo, upoštevanje delavskega upravljanja in tovarne in imenovanje Vladislava Gomulke ponovno za generalnega sekretarja Zdržene delavske stranke Poljske.

V vseh teh deželah se razvija in krepi proces demokratizacije javnega in političnega življenja, kar lahko tem državam le poveča ugled v svetu in njihovo notranjo trdnost in vrednost. Proces je velikega pomena za socialistični svet in napredne sile v svetu. Dokaz, da je ta proces v polnem toku, je tudi veliko zanimanje, ki ga kažejo vse delavske stranke v teh državah za našo pot v socializem in naše uspehe v delavskem in družbenem upravljanju. Jugoslovanski zgled je gotovo pripomogel k takemu razvoju stvari in položaja, kakršen je danes.

V teh razpadajočih barakah stanujejo rudarji. Nujno je potrebno 149 stanovanj. 64 oseb, obolelih na TBC, stanuje v neprimernih stanovanjih. Edini izhod je gradnja novih stanovanj, tega pa rudnik in občina ne zmorejo. Nujno je, da prisloži na pomoč okrajni ljudski odbor in Izvršni svet LRS

Kočevje dobi ljubljansko termoelektrarno

Pred vojno so bile le redke vasi sedanjega okraja, ki so imele električno napeljavo. Že v prvih po-vojnih letih pa se je pričelo z elektrifikacijo na široki osnovi. Električno v vsako vas je bilo geslo. V prvih petih letih so v glavnem gradili visokonapetostno omrežje. Zgrajen je bil nov daljnovod, ki napaja okraj z električnega omrežja LRS, v Kočevju pa je bila zgrajena razdelilna postaja. Postavljeni so bili daljnovodi visoke napetosti v skoraj vseh predelih okraja in se je tako v zadnjih letih lahko pričelo z elektrifikacijo vasi. V prenosne električne naprave je bilo samo v letu 1955 investiranih 43 milijonov dinarjev, več kot 75 milijonov pa je bilo za razdelilno postajo v Kočevju.

Uporaba električne energije je od leta 1946 narasla za 4-krat, medtem ko se je v splošnem evropskem povprečju uporaba električne energije v 10 letih samo podvojila. V letu 1946 je bilo potrebno energije 1191 MWh, v letu 1955 pa 5176 MWh.

Po podatkih elektrifikacijskih odborov je bilo v letu 1955 in v prvi polovici letošnjega leta samo

v občini Velike Lašče elektrificiranih 34 vasi, v Dobropolju 2 vasi, Loškem potoku 2, Ribnici 1 in 13 vasi v občini Kočevje. V tem času je bilo zgrajenih 16 km daljnovodov, 42 km nizkonapetostnega omrežja in 5 transformatorskih postaj. Pred dokončno izgradnjo pa je še 16 km daljnovodov in več transformatorskih postaj.

Podjetje »Elektro« Kočevje pa je naredilo več rekonstrukcij obstoječih naprav, predvsem na predvojnem omrežju, ki je že slabo in ga bo treba zamenjati z novim.

Kočevje nima lastnega vira električne energije in je kot pravo v strokovnjaki: »Vsak blisk pri Grosuplju že zatemni Kočevje!« Da pride tudi Kočevje do lastnega vira energije je predvidena do konca sedanjega leta izdelava projekta za termoelektrarno v Kočevju. Zaradi visokih stroškov vzdrževanja termoelektrarne v Ljubljani se bo leta prenesla v Kočevje v neposredno bližino rudnika in bodo-če kemične tovarne. Uporabljala pa bo v glavnem premogovni prah, ki je sedaj malo ali skoro neizkoriščen. Ljubljanska TE je zelo dobro ohranjena in je v 20 letih ob-

DOGRAJENA CESTA NA MESTNI VRH

Minulo soboto so sezonski delavci Gozdne uprave KGP Kočevje, ki so gradili gozdno cesto na Mestnem vrhu, proslavili delovno zmago. Ta dan so namreč dogradili ta gozdni objekt. Nova cesta je precejšnja pridobitev za to okolico in bo koristila tudi ljubiteljem in obiskovalcem Mestnega vrha in njegove okolice.

NOGOMETNA TEKMOVANJA NAŠIH MOŠTEV

SVOBODA JESENSKI PRVAK

JESENSKI PRVAK DOLENJSKE JE MOSTVO SVOBODA IZ KOČEVJA, OD 7 ODIGRANIH TEKEM JE 6 DOBLJENIH, ENA NEODLOČENA IN NOBENA IZGUBLJENA. ZABILI SO 43 GOLOV IN PREJELI SAMO 7 GOLOV. OD 14 MOŽNIH TOČK JE DOBLJENIH 13

Svoboda : Škofljica 4 : 3 (2 : 1)

Proti pričakovanju je Svoboda s Škofljico dosegla samo 4:3. Res je sicer, da Čuk ni igral v vratih, pa tudi Taslamana ni bilo v igri, vseeno pa bi bilo lahko bolje. Igra je bila zelo živahna in malo preostra. Škofljicejanci so presenetili z dobro igro, saj jih v Kočevju še nismo videli tako igrati. Že v 3. minuti so prišli v vodstvo. Domačini so izenačili in povišali rezultat na 2:1. S tem se je zaključil prvi polčas.

V drugem polčasu so domačini dvakrat vodili, gostje pa so dvakrat izenačili 3:3. Tik pred koncem igre so domačini dosegli zmagoviti gol, ki je bil problematičen. Igra je bila precej izenačena, po kvartu pa jo je slab sodnik, ki je grešil predvsem v škodo gostov.

Ribnica napreduje

Partizan B Kočevje : Partizan Ribnica 1:0 (0:0)

Preteklo nedeljo je Partizan B iz Kočevja premagal v Ribnici dobro moštvo Partizana Ribnica s tehnično boljšo igro. Domačini so bili nevarni pred vrati Mrharja, očja obramba Cvek, Tajčman in Komac pa je uspešno čistila vse nevarne situacije. Obe moštvi sta imeli več priložnosti, da potreseta mreži. V drugem polčasu je pre-

jel Čuk (desno krilo) lepo podano žogo, jo vodil nekaj korakov in močno streljal. Ta strel je prinesel Partizanu obe točki; s tem se je plasiral od osmih na peto mesto pred dobro moštvo iz Škofljice. Partizan B je domačine presenetil s svojo dovršeno igro. Zlasti je bila zanesljiva njegova obramba; tu je bil najboljši Cvek.

Nogometno tekmovanje se nadaljuje

Osmo kolo je prineslo presenečenja. Partizan je prepustil vse izkupiček Beli krajini v Črnomlju! Pičla razlika v golih pa je prinesla dve točki Svobodi v tekmi s Škofljico, Partizan Ribnica je prepustil obe točki Partizanu B iz Kočevja in je še nadalje ostal na zadnjem mestu.

Lestvica		SLUŽBENE OBJAVE	
Svoboda	8 7 1 0 47:10 15	Delegiranje prvenstvenih tekem NLP 28. oktobra 1956.	
Bela krajina	8 6 0 2 37:19 12	Ribnica : Svoboda, igr. Ribnica, ob 15, služ. Levstik.	
Partizan	8 6 0 2 23:16 12	Kočevje B : Bela krajina, igr. Kočevje, ob 14.30, služ. Jelenc.	
Elan	8 4 1 3 18:13 9	Kočevje : Elan — preložena.	
Partizan B	8 4 0 4 12:23 8	Grosuplje : Škofljica, igr. Grosuplje, ob 14.30, služ. Jevšinek.	
Škofljica	8 3 0 5 18:19 6		
Grosuplje	8 1 0 7 8:28 2		
Ribnica	8 0 0 8 6:39 0		

AVTO-MOTO DRUŠTVO V KOČEVJU

Pred nedavnim se je v Kočevju ustanovilo iz prejšnje avto-moto sekcije LT Avto-moto društvo. Za predsednika je bil izvoljen Anton Kranjc-Mirko — načelnik TNZ Kočevja. Takoj po ustanovitvi je začelo društvo z delom. Uredili so materialno poslovanje in začeli s tečajem, ki ga obiskuje večje število poklicnih voznikov motornih vozil in tistih, ki nameravajo delati izpite za voznike-amaterje. Prvi tečaj bo v kratkem zaključen in udeleženci bodo lahko opravili izpite. Upajmo, da je tečaj

kljub kratkemu času uspel. Dokončen rezultat tečaja pa bomo videli šele, ko bodo udeleženci opravljali praktične in teoretične izpite. Kmalu nato se bo začel nov tečaj za voznike-amaterje; društvo že vnaprej vabi vse ljubitelje avtomobilizma in motociklizma, da se naj tečaje udeležijo. Poleg ostalih nalog bo društvo pomagalo tudi pri vzgoji naših najmlajših, zlasti je želeli, da bi se tudi ti spoznali s cestno-prometnimi predpisi.

V. D.

Odgovor na natolcevanje

J. G. (prof. J. Glonar iz Novega mesta??) je napisal kar dva članka o IV. atletskem prvenstvu Dolenjske, ki je bilo letos v začetku oktobra v Kočevju. Če bi se v svojem drugem članku v 41. številki »Dolenjskega lista« ne spustil malo predaleč v svoji »ocenici«, katere očitni namen je bralce napočeno informirati, bi njegovega pisanja ne omenjali.

Ker izhaja »Dolenjski list« v Novem mestu, je povsem razumljivo, da omenja J. G. v svojih člankih predvsem uspehe Novomeščanov in jim daje več poudarka. Prav ničesar nimamo proti nekoliko pretirani pohvali svojih atletov, nesaravno pa je, da skuša J. G. napliniti uspehe svoje ekipe z omalovaževanjem in neresničnimi podatki o kočevski ekipi in o sodnikih.

Pustili bomo ob strani natolcevanje o slabem in svojevoljnem sojenju sodnikov, ki imajo nasprotno po svoji prizadevnosti prav dober glas in to precej izven meja Dolenjske. Iz trte je izvirata trditve, da vrhovni sodnik ni upošteval protesta Novomeščanov, ker se je zlomilo kopje po 3. seriji metov. Iz trte je izvirata zato, ker ni bilo na celem prvenstvu vložene nobenega protesta, krivčanja prof. Glonarja s srede igranja pa ne more smatrati noben vrhovni sodnik za protest v smislu pravil. Raje si ogledajmo, kako J. G. ocenjuje obe ekipi: »Moč kočevske moške ekipe je slonela na 7 ali 8 tekmovalcih, izmed katerih so

mnogi nastopili v prekratkih presledkih v večih panogah.« Tukaj moramo osvežiti slabi spomin J. G. in ga spomniti, da noben Kočevar ni nastopil v desetih disciplinah, kot je to storil Novomeščan Zagar.

Ekipo je sestavljalo za Kočevje 14 tekmovalcev, za Novo mesto pa 17. Torej po številu ni bilo bistvene razlike. Pač pa je bila bistvena razlika v kvaliteti: medtem ko je kar 8 kočevskih tekmovalcev osvojilo naslove prvakov, se je to posrečilo le dvema Novomeščanom. Noben pameten človek ne more smatrati tega za slabost kočevske ekipe, le J. G. bi rad ustvaril tako mnenje pri bralcih.

Prav smešna je ugotovitev, »da so bili končno le boljši Kočevjarji, čeprav prvi dan ni bilo vidne razlike (le zakaj je prvi dan tako važen?)«. Zato pa mora biti pisec precej kratkoviden, da ni opazil končne razlike, ki je znašala celih 44 točk.

Pa še nekaj: Uspeh Novomeščank J. G. močno napihuje, čeprav je jasno, da je dolenjska ženska atletika na dosti nižjem nivoju od moške. Pisu se zdi zmaga Novega m. za 10 točk, »da so Novomeščanke veliko boljše atletinje od Kočevark«. Da si bodo o tej oceni bralci lažje sami ustvarili sodbo, navajamo nekaj podatkov:

V moški konkurenci so zmagali Kočevjarji v trinajstih od skupno petnajstih disciplin z razmerjem točk 99:55.

V ženski konkurenci pa so zmagale Novomeščanke v šestih od skupno devetih disciplin z razmerjem točk 51:41.

D. Oražem

KINO

»JADRAN«, Kočevje od 26. do 28. oktobra ameriški barvni film »Steza slonov«; 31. oktobra in 1. novembra češki barvni film »Jan Hus«; od 2. do 4. nov. ameriški barvni film »Na daljnem severu«; v nedeljo 4. nov. ob 10. uri mladinski film »Alice v pravljicni deželi«; od 6. do 8. nov. ameriški barvni film »No-ro početje«.

»SVOBODA«, Rudnik: 27. in 28. okt. jugoslovanski film »Obkolitev«.

»LOSKE POTOK«, 27. in 28. okt. jugoslovanski film »Slavica«; 3. in 4. nov. ameriški film »Lidija Bailey«.

»SODRAŽICA«, 27. in 28. okt. ameriški film »Zmaga in smrt«; 3. in 4. novembra ameriški film »Hondo«.

»DOBREPOLJE«, 27. in 28. okt. angleški film »Veseli Norman«; 3. in 4. nov. ameriški barvni film »Rdeče nebo nad Montano«; 8. nov. italijanski film »Glumači«.

»VELIKE LASCE«, 27. in 28. okt. avstrijski film »Sanjave ustnice«; 3. in 4. nov. ameriški film »Višarni zaliv«.

DEZURNE TRGOVINE

Dežurno službo imajo: v soboto 27. oktobra od 8. do 12. ure in od 15. do 18. ure v Kočevju trgovina »Preskrba«, v Ribnici pa trgovina »Zivila«.

V soboto 3. nov. od 8. do 12. ure in od 15. do 18. ure v Kočevju trgovina »Specerija«, v Ribnici pa KZ — Trgovina z mešanim blagom.

PREKLIC

Podpisani Jakob Flisar, Gorenje, delavec na LIO Kočevje, preključujem vse žaljivke, ki sem jih govoril zoper tov. Alojza Majcena iz Gorenja, ker so bile vse neresnične in izmišljene, ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe, Jakob Flisar

Obletnica strelske družine v Ortneku

Pretekli mesec je Strelska družina Ortnek proslavljala 4. obletnico svoje ustanovitve. Dopoldne je bila slavnostna seja, ki so se je udeležili vsi člani. Tu so podali pregled dela strelske družine od ustanovitve pa do danes in napravili načrt za bodoče udejstvovanje v strelstvu. Posebej sta bila odlikovana še predsednik tov. Adamič in tehnični vodja tov. Drofenik. Nato so odšli strelci in enota JLA k otvoritvi novega, moderno urejenega strelišča. Popoldne so strelci priredili veselico, ki je bila zelo dobro obiskana; njen čisti dobiček bodo najbrž porabili za nabavo orožja.

Strelska družina v Ortneku, ki je danes med najaktivnejšimi v okraju, je že dosegla lepe uspehe. Ob ustanovitvi ni bilo na razpolago pušk, municije in tarč. Tudi strelšče je bilo na odročnem kraju in ni ustrezalo zahtevam strelstva. Toda s požrtvovalnim delom so člani premagali tudi te težave. Njih število se je stalno večalo. Šeasoma so si nabavili tudi nekaj orožja, začeli so se vztrajno vaditi in ekipa strelske družine Ortnek je začela nastopati na raznih tekmovanjih. Tako je dosegla na okrajnem prvenstvu v Kočevju dne 3. junija tretje mesto, njen član Anton Adamič pa je bil celo prvi strelci v Ortneku. Letos pa so začeli ortneški strelci urejevati novo strelšče, ki je mnogo boljše od prejšnjega. Leži blizu ceste, je dovolj dolgo in od vseh strani zavarovano, tako da vaje članov ne ogrožajo okolice. Na strelšču so postavili tudi veliko lopo, iz katere se lahko v poljubnih položajih strelja na tarčo. Velike zasluge za razvoj strelstva v Ortneku ima predsednik Strelske družine tov. France Adamič, ki je vsa leta neumorno delal za napredek organizacije in je tudi sam odlični strelci. Tudi tehnični vodja kapetan JLA France Drofenik je s svojim strokovnim znanjem mnogo koristil strelski družini v Ortneku.

Nesebično in požrtvovalno so ves čas pomagali članom pri delu tudi pripadniki JLA in mnogo strelci, ki so se pridružili strelšču.

Zdaj, ko ima mlada strelska organizacija v Ortneku končno pogoje in sredstva za nadaljnje delo, bo še aktivnejša in bo pritegnila v svoje vrste še več ljudi, ki bodo gojili ta lepi šport; s tem bo vzgajala sposobne borce, kajti dober strelci — dober branilec dovine.

Vlado Prezelj

Masovni atletski kup

V drugem kolu atletskega masovnega kupa je kočevski Partizan še enkrat dokazal, da ima močno atletiko v moški konkurenci. Pri ženskah pa to pot ni bilo nič. Tekmovanje je dalo nekaj dobrih rezultatov pa tudi udeležba je zadovoljila. Nekaj posebnega je bil met krogle, kjer je nastopilo nič manj kot 16 metalcev in — kar je najzanimivejše — vsi so sunili kroglo preko predpisanih 8 m.

Partizan je zbral 16.188 točk.

V posameznih disciplinah pa so bili doseženi naslednji rezultati:

100 m: 1. Bižal 11.5, 2. Kenig 11.7, 3. Adamič 11.9. 1500 m: 1. Vesel 4:24.4, 2. Bregar 4:24.6. Kroglja: 1. Čihal 12.80, 2. Drčar 11.07, 3. Adamič 10.33. Višina: 1. Pucelj in Čihal 165, 3. Adamič 160. 110 m zapreke: 1. Kenig 16.6, 2. Pucelj 17.2.

ADAMIČ — 3.70 S PALICO!

Na otvoritvenem mitingu Svobode v Ljubljani so se atleti kočevskega Partizana zopet odlično odrezali. Po več ur trajajoči borbi je Adamič, občudovan od mnogih gledalcev, kar za 19 cm popravil lastni dolenjski rekord v skoku s palico in z rezultatom 3.70 m zasedel prvo mesto.

NAMIZNI TENIS

Turnir v spomin ing. Mirjana Horvata

V soboto se bodo zbrali v Kočevju najboljši mladinci in mladinke v namiznem tenisu iz cele Slovenije, da pomerijo med seboj svoje sile. To bo I. republiški turnir v tej sezoni. Ta turnir se prireja vsako leto v počastitev spomina ustanovitelja kočevskega namiznega tenisa in borca za svobodo, našega rojaka inž. Mirjana Horvata, ki je padel v Rogu leta 1944. Letos je petič, odkar se zbirajo v Kočevju najboljši slovenski igralci.

Turnir bo v Šeškovem domu v soboto od 16 do 22, v nedeljo pa od 8 do 12 in od 14 do 16.

Or-

NARODNA BANKA FLRJ

podružnica v Kočevju

Razpisuje po čl. 3 Pravilnika o sprejemu v službo Narodne banke FLRJ konkurs za sprejem v službo novih uslužbencev. V poštev pridejo tako začetniki, kakor tudi uslužbenci z daljšo finančno prakso. Prošnje naj se osebno odda Upravi podružnice NB na sedežu K o č e v j e.

NARODNA BANKA FLRJ
Podružnica Kočevje

S strelskega dvoboja predvojaške vzgoje Slovenija : Srbija. Tov. Ivan Zgone predaja cvetje inšpektorju predvoj. vzgoje LR Srbije

ENA ZA SMEH

Na gradbišču v Kočevju. Delovodja Košir: »Vi ste odprli šele, ko je pes zalajal!«
Nočni čuvaj Miketič: »Tovariš delovodja! Ali ste mislili, da bom jaz lajal, pes pa odpiral vrata?«

OBVESTILA

spodinja iz Vidma — deklico; Erčulj Ivana, gospodinja iz Podgore — dečka.

Srečnima mamicama čestitamo! Poročila sta se: Rotar Julij, kmetovalec iz Kompolja, in Petrič Marija, kmetovalka iz Podpeči. Čestitamo!

Umrli so: Zalar Tomaž, upokojenec iz Doma počitka — star 62 let; Godec Marija, preužitkarica iz Male Illove gore — stara 69 let; Pavlič Anton, kmetovalec iz Podgore — star 35 let; Pavlič Alojzij, kmetovalec iz Podgore — star 33 let.

DRAGA-LOŠKI POTOK
Rodile so: Janež Julijana, gospodinja iz Drage — deklico; Krže Albina, gospodinja iz Retij — dečka; Bartol Ivana, gospodinja iz Retij — dečka; Mišič Ivana, gospodinja iz Malega loga — dečka.

Srečnim mamicam čestitamo! Poročila sta se: Anzelj Franc, kmetovalec iz Studenca, in Bartol Danijela, kmetovalka iz Hriba. Čestitamo!

Umrli sta: Zagar Angela iz Podpreške — stara 85 let, Poje Karolina, gospodinja iz Lazca — stara 85 let.

LASČE
Umrli so: Marolt Franc, sodavčar iz Velikih Lasč — star 45 let; Purkart Reza, prejemnica socialne pomoči — stara 77 let; Tomšič Ivana, preužitkarica iz Srobotnika pri Velikih Lasčah — stara 77 let.

PREDGRAD
Poročila sta se: Mavrin Avguštin, kmetovalec iz Gornje Podgore, in Lunar Karolina, kmetovalka iz Gornje Podgore. Čestitamo!

Umrli je: Smuk Ivan, preužitkar iz Predgrada — star 91 let.

RIBNICA

Rodile so: Rus Karolina, gospodinja iz Dolenje vasi — dečka; Šega Antonija, gospodinja iz Grlaric — deklico; Toromanovič Amalija, gospodinja iz Grlaric — dečka; Henigman Karolina, gospodinja iz Rakitnice — dečka; Arko Ljudmila, gospodinja iz Brega — dečka; Keranič Karolina, gospodinja iz Dol. Lazov — dečka; Burgar Danijela, gospodinja iz Ribnice — dečka.

Srečnim mamicam čestitamo! Poročila sta se: Klun Marjan, zidarski pomočnik iz Zlebiča, in Cvar Marija, kmečka delavka iz Slatnika.

Čestitamo! Umrli sta: Tanko Janez, preužitkar iz Hrovače — star 92 let in Silc Angela, gospodinja iz Sušja — stara 47 let.

KRONIKA NESREČ

Ponesrečili so se: Bambič Ivana, cestnega delavca iz Mozija, je zasul material ter ga rnil na več mestih po telesu; Curel Valentin, sekač iz Dolge vasi, si je pri čiščenju grmovja poškodoval levo koleno; Kaucky Karel, kovaški vajenec z Brega, si je na brusilnem stroju poškodoval roko; Meserko Ivan, sekač iz Željca, si je s sekro poškodoval stopalo desne noge; Furlan Franc iz Livolda si je poškodoval stopalo desne noge; Furlan Franc iz Livolda si je poškodoval stopalo desne noge.

Čitajte in širite »Novice«!

Iz naših krajev

Trgovina v Ortneku gospodari po svoje

V trgovini KZ Ortnek je postala vsakdanja besedica: »Nimamo.« Na večino vprašanj po prehranbenih artiklih dobi odgovor nimamo, smo naročili, bomo naročili itd. Ubogi potrošnik pa naj gre v Lašče ali v Ribnico. Neka članica zadruge je kupovala enotno moko in ker je bila slaba, je zahtevala 80% moko. Prodajalka pa jo je odpravila, da ji ne more dati, ker jo ima založeno. Trgovina je za to, da potrošnike preskrbuje s potrebnimi artikli, dolžnost uslužbenec pa je, da skrbi, da imajo vedno dovolj blaga na polici in da svoje odjemalce v največji meri zadovoljuje, ne pa da so mnenja, da so potrošniki zaradi njih. Nismo zadovoljni in zahtevamo, da se namesti v trgovini KZ Ortnek strokovna moč.

Uslužbenec zadruge se ne zani-ma za potrebe svojih potrošnikov, se ne ozira na njihove pri-ozbe in zahteve ter gospodari jo in ukrepa tako, kakor je njim prav. V tej trgovini bi bil res nujno po-treben potrošniški svet. Ravno ta-ko je z našim lesnim odkupom. Čla-ni zadruge raje prodajajo les Gre-gorski zadrugi kakor svoji! Zakaj?

Zadružna gostilna ima izgubo, prav tako kovačija in mojster Adamič se upravičeno jezi, ko dobi 5500 din plače namesto 12.000, dočim dobi knjigovodkinja še vedno 12.000 in prodajalka, ki ni strokovna moč, 8000 din.

IZ PODPRESKE

Preteklo nedeljo so nas pod kroviteljstvom Okrajne gasilske zveze Kočevje obiskali ribniški ga-silci. Ceravno zaradi svojega že določenega načrta (krožna pot) niso prispeli k nam ob zaželenem času, ob 11. uri dopoldne, nas je njihova godba na pihala, zbrane pesmi in šolski trodelni napad žen-ske desetine zelo razveselili. Tov. Paradiš nam je nasmejanega obra-za z nekaj besedami dvignil ga-silsko zavest, godci so nam lepo zagodili, pevc pa ponovili ribniški pesem, ki jo kaj radi poslušamo. Srečali smo se tudi z znanci iz NOB. Vse je bilo prav in veselo, edina napaka je bila, da so pre-hitro odšli. Odhajali so nasmeja-nih obrazov, saj so bili prepriča-ni, da so nas razveselili. P. r.

Morilec si je sodil sam

Minuli torek (dne 16. oktobra t. l.) se je v Loki pri Črnomlju odigral tragičen dogodek. 58-letni Leopold Kolbezen iz Loke je vstal zgodaj zjutraj z namenom, da na-krmí živino v hlevu, ki stoji ob reki Lahinji. Za njim je prišel nje-gov 35-letni sin Leopold; kaj sta delala v hlevu, ne ve nihče. Slišati je bilo le klice na pomoč. Ljudje, ki so slišali klice, se niso upali k hlevu, temveč so odšli po organe LM v Črnomelj. Ti so takoj po obvestilu odšli na kraj dogodka, kjer so našli na tleh ležečega 58-letnega Leopolda Kolbezna; imel je s sekiro presekan lobanjo in več zasekov na telesu. Tudi gola, ki so jo uporabljali za shra-njevanje mleka, je pokrivala del glave. Iz vsega tega so sklepali, da je bil storjen zločin. Takoj so odšli iskat domače; na domu niso našli nikogar. Ko so potem pre-iskali še ostala poslopja, so na sklednjem našli že obešenega sina Leopolda. Njegova obleka in roke so bile vse krvave. Iz tega so pre-iskovalni organi takoj sklepali, da je on umoril svojega očeta.

Sin je očeta že dalj časa sovra-žil, ker mu ni hotel izročiti pose-stva, neposredni vzrok umora pa je verjetno manjši spor, v katere-

ga sta se zapletla oče in sin one-ga jutra.

Umor starejšega Kolbezna in si-nov samomor je pretresel vso bliž-njo in daljno okolico, ljudje so se nekaj dni pogovarjali samo o tem. V. Dragoš

Pismo čuvarja naših meja

Stojim pri belem obmejnem kamnu in čitam. Na naši strani piše FLRJ, a na drugi NMK. Kaj pomeni ta kamen? Pogled mi gre naprej; glej drugi kamen, tretji... Da, to je meja. To je črta, ki nam govori: To je naše in niko-mur ne dopustimo, da bi nam vzeli, kar je naše. Kaj pa je na drugi strani, za nas ni važno. Mi čuva-mo ono, kar so nam naši očeti priporočili, kar so plačali s svojo krvjo.

Ne samo v vojni, tudi že v miru je tekla kri na naših mejah. Graničarji so vedno na svojem me-stu. Ne puste nikogar, da se meša v naše stvari, da nas vznemirja, da si lasti našo zemljo. Mnogo vojakov je dalo svoja mlada živ-ljenja po osvoboditvi za domovino. Niti eden ni dopustil, da nam kdo kali mir. Rajši je dal življenje.

Izbojili so se odnosi z vzhod-om, na meji je sedaj mir, a gra-ničarji še naprej z isto zvestobo čuvajo našo zemljo...

Vojak Polde je imel bolezen-ski počitek, ker si je izvilni nogo. Videlo se mu je z obraza, da je zaradi tega nerazpoložen.

»Ne vem, kaj bi naredil. Danes imamo vaje v streljanju, a jaz za-radi svoje noge ne smem na vaje.«

Toliko časa je nagovarjal svo-jega komandirja, da mu je ta do-volil. Rano zjutraj so krenili, a on je kmalu zaostal. Počasi je še-pal in kmalu izgubil z oči svoje prijatelje. Zategnil je avtomat in imel je občutek, da je v patrulji

Pravično bi bilo, da tudi ostali uslužbenec kolektivno dobijo manj ter tako pomagajo onim, ki prav res premalo dobijo za življenje. Ljudje se pritožujejo tudi zaradi nevljudnosti nekaterih uslužbenec. Knjigovodkinja niti ne odzdravi vsakomur, prodajalka se drži ta-ko, da se ljudje ne upajo v trgo-vino, niti vprašati po blagu. Pi-sarna pa je sploh kraj, kamor ne more vsakdo. Srečen je lahko tisti, ki vstopi in odide, ne da bi ga zadela kaka pikra pripomba.

Prav bi bilo, da organizacija SZDL skliče sestanek, na katerem bi se izvolil potrošniški svet. Upravni odbor KZ pa naj zadevo uredi. V. Prezelj

Del razstave »sodobne kuhinje« v Kočevju

SESTANEK V LAŠCAH

V pripravah na okrajno konfe-rencio Socialistične zveze delovne-ga ljudstva v Kočevju so se dni po vaseh laške občine sestanki SZDL. Člani na sestankih raz-pravljajo o političnih in ostalih problemih. S posebno pazljivostjo obravnavajo probleme svoje občine in vasi. Iz tega je razvidno, da hočejo biti člani SZDL nosilci go-spodarskega in ostalega napredka.

Kot da je padel z neba, se pred njima pojavi Polde z glasnim stoj. Ustrašila sta se.

»Turisti?« vpraša Polde.

Razumeli so vprašanje in odloč-no odkimali z glavo. Niso znali naš jezik. »Torej ilegalni begun-ci!« je zaključil Polde in jima po-kazal pot proti karauli. Ker sta videla, da našemu graničarju ni do šale, sta poslušno sklonila gla-vo in šla pred Poldetom, ki je ob vsakem koraku trpel hude boleči-ne zaradi bolne noge.

V karauli sta povedala, da sta brez slabiših namenov zbežala v na-šo deželo. To ni naša stvar. Naša naloga je, da nikoli nikomur ne-pustimo prestopiti črte, ki jo ozna-čujejo beli kamni. Branili bi jo do zadnje kaplje krvi. Ne tujec ne

Tako se vrsti kamen za kam-nom, graničar za graničarjem, dan za dnem, noč za nočjo...

In spet bo prišel čas, ko si bomo stisnili roke in tedaj vam bom lahko ustno še dolgo pripovedoval o resnosti, naporih in lepotah gra-ničarske službe.

Albin Marolt, V. p. 8743

„Deseti brat“ v novi izdaji

Ob devetdesetletnici izida prve-ga slovenskega romana, Jurčiče-vega Desetega brata, je izdala za-ložba »Kmečka knjiga« v Ljub-ljani izredno lepo opremljeno iz-da-je te med Slovenci tako priljub-ljene knjige. Delo je opremlil aka-demski slikar Guido Birola, ki je prispeval k vsakemu od petindvaj-setih poglavij naslovno sliko, celo-stransko ilustracijo in umetniško izdelano inicijalko, poleg tega pa še naslovno in zaključno celostran-sko sliko ter portret pisatelja Jo-sipa Jurčiča. Vse te slike so izde-lane v dvobarvnem tisku. Oprema je torej res jubilejna. Prav tako je založba poskrbela, da je knjiga

tiskana z velikimi črkami, da bodo mogli po njej segati tudi starejši ljudje, ki jim vid že peša. Števil-ne ilustracije omogočajo, da bra-lec vidi osebo, o katerih bere, pred seboj tudi naslikane.

Na to priklupno izdajo opozarja-mo vse naše bralce, ki naj knjigo čimprej naročijo in tako obudijo spomine na Martinka Spaka — Desetega brata, Krjavljo, Manico in vse druge, našemu človeku tako žive osebe iz tega romana.

Cena knjigi vezani v polplatno na 330 straneh je 850 din. Knjiga je zelo primerna za darila. Na-ročja se pri založbi in pa v vseh knjigarnah.

ZALETEL SE JE V TOVARNI AVTO

Voznik osebnega avtomobila F. G. iz Kočevja je hotel preteko-lo soboto parkirati pred »Kolodvor-sko restavracijo«. Ko je zavozil na mesto parkiranja, je že parkirali pred njim tovorni avtomobil. Voz-nik osebnega avtomobila se je za-nesel na svojo sposobnost in na zavore, to pa je v kritičnem mo-mentu vse odpravil in imelo za posledico, da se je F. G. zaletel v parkirajoči tovorni avtomobil. Pri tem je nastalo na osebnem av-tomobilu za več tisoč din škode.

UKRADLI SO MU DENAR

Minuli četrtek je prejel Anton Dejak iz Dolenjih Lazov, tesar na gradilišču »Milna« v Kočevju, me-rsečno plačo v znesku okoli 14.000 din. Denar je shranil v suknjiču, ki ga je imel obešenega na precej oddaljenem stebri na delovišču. Ko pa se je po končanem delu odpravil domov, je ugotovil, da mu je ves mesečni zaslužek z denar-nico in dokumenti vred neko-ukradel. Zadevo je prijavil var-nostnim organom; ti že preiskuje-jo, kdo je storilec.

Tred grobom padlega borca

Dan mrtvih — 1. november! Naše misli so ta dan zbrane pri naših dragih pokojnikih. V duhu vidim na pokopališčih velike sku-pine ljudi v žalnih črnih oblekah, žene in dekleta v črnih rutah in pokrivalih. Grobovi so obloženi s poznim jesenskim cvetjem, kot skromno oddolžitvijo našim dra-gim, ki spe pod travnato rušo. Po mnogih lilih teko solze, spomini na naše drage so še preveč živi, še vedno mislimo nanje, katerih te-lesta trohne v zemlji.

Dan mrtvih! Poznojesenski ve-ter se poigrava s krošnjami mo-gočnih jelk in smrek na vrhu Travnne gore. Čuden mir vlada vse-povsod. Vse je kakor izumrlo. Še dvajdat, ta edini prebivalec gozda, ob tem času, se je danes nekam

potuhnili in ždi na svojih ležiščih. Pod vnožjem debele smreke je samotni grob, danes še komaj za-znaven. Dve leskovi palici, zbiti v obliki križa, in napis na desčici dajo slutiti, da je tu grob in da je tu nekdo zakopan. Na desčici piše, da je tu pokopan neznani partizan-ski borec. Nikdo ne ve, od kod je bil doma, ali je bil mlad, ali je bil mož in oče, samo to se domne-va, da je padel v znani nemški ofenzivi novembra 1943. Saj te ni strah, neznani junak, v tem sa-motnem grobu? Tu v osrčju mo-gočnih dreves se pretaka, živi in odmirja iz leta v leto novo življe-nje. Družbo ti delajo ptice in dru-gje gozdne živali in od časa do časa te obiščejo borci, ki so se s teboj borili za tisto, za kar si ti do-roval življenje. Na visokem je tvoj zadnji dom in na svobodnem. Za to svobodo si ti preli svoj kri, kakor tudi številni tvoji tovariši širom v naši domovini.

Dan mrtvih! Koliko grobov je še po naših širnih gozdovih. Zapu-ščenji samujejo, ker so pozabili na-nje živi, tisti za katere so dali mrtvi junaki svoja življenja, dali za to, da ti, ki so ostali, uživate svobodo in vse pridobitve nove so-cialistične domovine. Ali so to mrt-vi junaki zaslužili? Če ne druga-če, se jih spomnimo vsaj sedaj na Dan mrtvih in obiščimo in okra-simo te samotne grobove, da bodo tako mrtvi junaki čutili, da niso pozabljeni, da so še vedno naši.

Dan mrtvih tudi za Vas, žrtve fašističnega terorja, ki trohne va-

ša telesa v zloglasnih taboriščih na Rabu, v Padovi, Reniciju, Di-chauu, Buchewaldu in drugod. Naše misli so pri Vas, dragi bra-je in sestre! Vedno mislimo na Vas in na Vaša velika dejanja, ki ste jih položili na oltar zmage. Na Dan mrtvih bomo naša srca še po-sebno združena z Vami. Ne, ni-ste pozabljeni! Za ta dan bomo Vaše grobove še posebno lepo okra-sili s cvetjem in uredili grobove.

Pozabili ne bomo tudi skupnih grobišč padlih borcev in talcev in jih za Dan mrtvih lepo okrasili. Pred spomenike padlih borcev bo-mo položili vence ter imeli žalne komemoracije. Vso skrb bodo pri-tem prevzele organizacije ZB ob pomoči ostalih množičnih organiza-cij in še posebej mladine.

Član! ZB! Sprejmite kot na-šo sveto dolžnost sklep, da bodo vsi grobovi naših padlih tovarišev za Dan mrtvih lepo okrašeni, pri-tem ne pozabimo tudi na samotne grobove v gozdovih ali kjer koli so že in jih okrasimo s cvetjem.

Počasi pada mrak na zemljo. Pokopališča so spet prazna, samo dogorevale svečke mečejo prame-ne svetlobe v temo.

Ko smo odhajali s pokopališča, smo mrtvim borcem obljubili, da bomo njihove grobove še obiskali in govorili mladini o veličastnosti bojev in zmag med narodnoosvo-bodilno vojno in razlagali veličino njihovih žrtev za vse to, kar ima-mo danes.

K. Oražem

Kulturno-prosvetna dejavnost

S postavitvijo svetov za prosveto in kulturo pri občinskih ljud-skih odborih se je razmahnilo kulturno-prosvetno delo. V našem okraju je 7 DPD Svobod in 14 prosvetnih društev z 2500 člani. Naj-več članov imajo Svobode. V teh društvih so najštevilnejše dramatske sekcije, saj jih je 21, kar po-meni, da jo ima vsako društvo. Nadalje je 7 pevskih, 7 izobraže-valnih, 6 glasbenih, 5 šahovskih in

5 športnih sekcij. Manj pa je lut-kovnih, baletnih in dr. V okviru društev je tudi 9 knjižnic.

Kvalitetna so predvsem druš-tva Svobod, katerih delo je tudi najbolj vsestransko. Prosvetnim društvom na vasi primanjkuje predvsem strokovno usposobljenih ljudi, primernih prostorov, veliko-krat pa tudi najnujnejših rekvizi-tov in ostalih potrebščin. V pre-tekli sezoni so se društva predsta-vila občinstvu z 42 dramskimi de-li, 7 pevskimi koncerti ter enim glasbenim in dvema baletnima ve-čeroma. Pri vsem tem niso všteli samostojni nastopi ob raznih pro-slavah in akademijah.

V društvih je še vedno premalo mladine in mnoga delajo le v oz-keem krogu »izbranih« in ne žele v svojo bližino napredne in delavolj-ne mladine.

Sveti za prosveto premalo skrb-ijo za splošno izobraževanje. Mno-gokrat ni prave povezave med te-čajih, ki jih pripravljajo ljudska univerza, kmetijske zadruge, ljud-ska tehnika in dr. Uspešna je bila ljudska univerza v Kočevju, saj je na predavanju prišlo do 450 po-slušalcev. Veliko predavanj in te-čajev je pripravila okrajna zadrū-za zveza. Na teh tečajih je bilo nad 200 udeležencev. Kmetijske zadruge so posebej pripravile 40 tečajev. Večje število tečajev so imeli tudi ljudska tehnika, ideči križ in dr.

Ljudje radi segajo po dobri knjigi. V okraju deluje 25 knjiž-nic, od tega 16 izven društev. V teh knjižnicah je 32.000 knjig in število bralcev se iz leta v leto veča. Največ čitajo leposlovne in strokovno tehnične knjige. Največ izposojevalcev ima knjižnica v Kočevju, saj je v enem letu 9300 bralcem posodila 21.000 knjig. Knjižnico vodi stalna knjižničarka, ki tudi skrbi, da dobi knjižnica vsa nova dela.

DOMAČA POVEST

9.

Tu zagleda Marko ciganskega fantina, ka-ko si prizadeva zlesti na njegovega najlep-šega konja.

Jeza zgrabi graščaka, ko vidi, da se mu ciganič predrne ukrasti pri belem dnevu njegovo najljubše blago iz zaprtega hleva. »Od kod si se pritepel?« In gospod pograbi debelo palico ter z njo grozovito mahne, da cigana kri zalije in se s krikom zvrne na tla.

10.

Hlapci priteko na krik mladea; skozi vra-ta pa stopi dolgin, stari cigan. Grozovito pogleda vse pričujejo, pobere krvavega ci-gančeta in odide. Na vratih se obrne in glas-no spregovori: »Le ogled me, grad in ti gospod njegov! Ako se mojemu sinu ne za-cell rana, ki si mu jo naredil, pomnil me bo-deš.« To rekel s sinom v naročju odide.

Druga dne ni bilo več ciganskih šotorov pod Kozjakom.

11.

Odondod je minilo mnogo dni. Nekega dne je prijezdil na grad Kozjak vitez, star Markov znanec. Pove mu, da je Vitovec na-padel cesarja in ga v Celju obstopil in se-daj cesar išče pomoči krajskih vitezov.

Marko je nerad zapustil svoj dom, naj-teže mu je blo, pustiti sina samega. Vendar ni maral, da bi Kozjak, prvak stare rodovi-ne, bil med zadnjimi, ki so cesarju obljubili izdatno pomoč.

12.

Teško je slovo od doma in sina. Na grajskem dvorišču so se vsi zbrali k odhodu go-spodarja, Marko je še zadnjič pobožal svoje-ga sina, ki ga je prepustil v varstvo svo-jemu čudaskemu mlajšemu bratu Petru in očetu Bernardu iz stiškega kloštra, da ga bode učil in vzrejal.

S pogledom je kozjaški gospod še enkrat objel ves svoj grad, zavihel se je na konja in naglo odjezdil, hlapci pa za njim.